

МОН України, ДНУ «Інститут освітньої аналітики». (2021). Про чисельність і склад педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти Міністерства освіти і науки України, інших міністерств і відомств та приватних закладів (2019/2020 – 2020/2021 н. р.). Інформаційний бюлетень. <https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2021/02/Inform.byuleten-pedagogichni-kadri.pdf>

МОН України, ДНУ «Інститут освітньої аналітики». (2022). Про чисельність і склад педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти Міністерства освіти і науки України, інших міністерств і відомств та приватних закладів (2020/2021 – 2021/2022 н. р.). Інформаційний бюлетень. https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2022/03/byuleten-83-rvk-2021_2022.xlsx

**ЗБІРНИК ЗАВДАНЬ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ
У ФОРМАТІ PISA В МЕЖАХ МОДУЛЯ ЖАНА МОНЕ
(620287-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMMODULE), ЩО
РЕАЛІЗУЄТЬСЯ
В ІНСТИТУТІ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ**

Олег Топузов, д. пед. н., проф.,
дійсний член (академік) НАПН України
Інститут педагогіки НАПН України,
НАПН України,
м. Київ, Україна

Людмила Калініна, д. пед. н., проф.
Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

Збірник компетентнісно орієнтованих завдань для учнів із природничонаукового циклу підготовлено вчителями математики і природничих дисциплін у межах програми підвищення кваліфікації для вчителів, що здійснюється в межах Модуля Жана Моне 620287-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE) 2020–2023 рр. в Інституті педагогіки НАПН України. Спільні цінності – загальнолюдські, сімейні, екологічні – учасників програми підвищення кваліфікації для вчителів «Європейська якість навчання для кращої успішності учнів», керівників експериментальних

майданчиків Інституту педагогіки НАПН України, координатора і модераторів модуля Жана Моне та експертів, розуміння важливості розвитку природничо-математичної освіти як фундаментальної основи для інноваційного становлення держави слугували основою партнерського співробітництва для досягнення спільного результату діяльності – збірника завдань з розвитку природничо-наукової та математичної грамотності в ракурсі досягнення цілей PISA.

Компетентнісно орієнтовані авторські завдання підготовлено вчителями на основі пробних тестових запитань OECD PISA та завдань, які за обсягом або змістом схожі на запропоновані у вимірювачах PISA, оцінювання яких здійснюється за відповідними кодерами з метою поліпшення навчальних результатів учнів для досягнення цілей PISA, а також відредатовано та доопрацьовано експертами і структуровано в збірник. Авторами враховано ступінь складності завдань на рівні опанування концепціями, науковими методами; вироблення здатності ідентифікації причинно-наслідкових залежностей, графічних і візуальних даних; визначення природничо-наукового й математичного змісту. Завдання структуровано згідно з класифікаційними ознаками завдань PISA (контексти та ситуації, компетентності, що відпрацьовуються й розвиваються, знання та ставлення до знань, ситуацій, цінностей). Коректно сформульовані завдання відповідають основним вимогам текстології, надають змогу перевірити не лише знання фактів, а й сприяють виробленню вмій здобувачів освіти критично аналізувати й працювати з різними видами наведеної інформації.

Зміст авторських завдань сприятиме раціональному використуванню здобувачами освіти природничо-наукових знань для розв'язання життєвих задач і вирішення проблем у реальному житті; застосуванню системного, діяльнісного й інтеграційного підходів для проведення міні-досліджень; спільному виконанню завдань і ефективній комунікації в процесі їх розв'язання й вирішення проблем; інтеграції зі знаннями з інших дисциплін і галузей науки. Інтегровані авторські завдання, представлені інноваційними ідеями, стимулами, особистісним, локально-національним і глобальним контекстами, кластерами завдань і дистракторами, що розроблені вчителями, презентують їх (вчителів) не лише як успішних практиків, а і як креативних дослідників.

Автори збірника мали прагнення покращити якість навчання підлітків у читанні, математиці та природничих науках до європейського ґатунку

шляхом розвитку ключових компетентностей і наскрізних умінь. Збірник авторських завдань зорієнтований на сучасну компетентнісно орієнтовану методику навчання, відповідає класифікаційним ознакам завдань PISA, сприятиме реалізації компетентнісного, діяльнісного та інтеграційного підходів у освітньому процесі закладів загальної середньої освіти й розвитку природничо-наукової та математичної грамотності здобувачів освіти.

Ключові слова: PISA, Модуль Жана Моне, Інститут педагогіки НАПН України, програми підвищення кваліфікації для вчителів, компетентнісно орієнтовані завдання із природничонаукового циклу.

Література

- Калініна, Л. М. (Укл.), Топузов, О.М. (Ред.). (2022). Збірник завдань для розвитку природничо-наукової компетентності учнів у форматі PISA. Педагогічна думка, <https://undip.org.ua/library/zbirnyk-zavdan-dlia-rozvytku-pryrodnycho-naukovo-kompetentnosti-uchniv-u-formati-pisa/>
- Локшина, О. (2019). Європейська довідкова рамка ключових компетентностей для навчання впродовж життя: оновлене бачення 2018 року. Український педагогічний журнал, (3). 21–30. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2019-3-21-30>
- Мазорчук, М., Вакуленко, Т., Терещенко, В., Бичко, Г., Шумова, К., Раков, С., Горох, В. та ін. (2019). Національний звіт за результатами міжнародного дослідження якості освіти PISA-2018. УЦОЯО.
- Топузов, О. М. (2015). Забезпечення якості загальної середньої освіти: на шляху до європейських стандартів. Український педагогічний журнал, 1, 16–27. <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/36>
- Топузов, О. М., Заболотна, О. А., Локшина, О. І., Калініна, Л. М., & Васильєва, Д. В. (2022). Програма підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників за спеціальністю — 014. Середня освіта: природничі науки. Педагогічна думка. <https://doi.org/10.32405/978-966-644-610-0-2021-17>
- Kremen, V.H. (Ed.). (2017). National Report on the State and Prospects of Education Development in Ukraine. National Academy of Educational Sciences of Ukraine. Pedahohichna dumka. <https://lib.iitta.gov.ua/706242/>
- Lokshyna, O. & Topuzov, O. (2021). COVID-19 and education in Ukraine: Responses from the authorities and opinions of educators. Perspectives in Education, 39, 207–230. <https://doi.org/10.18820/2519593x/pie.v39.i1.13>